

SANDNES KOMMUNE

Helse- og omsorgsdepartementet
Postboks 8011 Dep

0030 OSLO

Sandnes, 17.08.2021

Deres ref:
Saksbehandler: Kristin Barvik

Vår ref: 21/09514-3
Arkivkode: 064

Høring: Forslag til endringer i pasientjournalloven og forskrift om IKT-standards i helse og omsorg - Høringsfrist 18.08.2021

Det vises til høring der departementet ber om høringsinstansenes syn på forslag til endringer i pasientjournalloven og forskrift om IKT-standards i helse og omsorgstjenesten, med høringsfrist 18.august 2021.

Endringsforslaget innebærer at staten får fullmakt til å pålegge kommunene å ta i bruk nasjonale e-helseløsninger, plikt til å betale for disse samt hjemmel til å fastsette størrelse på slik betaling. Etter Sandnes kommunes vurdering har forslagene i høringsnotatet i stor grad samme konsekvenser for kommunesektoren som lovforslaget som ble trukket i 2020 etter stor motstand fra mange aktører. Innspillene fra KS og et stort antall kommuner i tilknytning til den forrige lovprosessen virker å være lite hensyntatt i det nye forslaget. Det samme gjelder for innspill fra kommunesektoren gjennom konsultasjonsordningen og lovmedvirkningsordningen. Dette gir liten tillit til at kommunal sektor vil få reell innflytelse på realitetsinnholdet i de varslede forskriftspåleggene. Det gir også en bekymring for en utvikling av nasjonale e-helseløsninger der kommunehelsetjenestens behov for gode og effektive e-helseløsninger blir dårlig ivarettatt.

Sandnes kommune er enig med departementet om behovet for en sterkere samhandling på e-helseområdet, og at de nasjonale løsningene må styrkes og videreutvikles. Men vi er uenige i de virkemidlene som staten foreslår. Lovforslaget pålegger kommunene å bruke og betale for nasjonale e-helseløsninger som vi hverken eier, har reell mulighet til å påvirke og i noen tilfeller heller ikke kan bruke. Digitaliseringsstrategien legger samstyring mellom stat og kommunal sektor til grunn, der kommunal sektor skal sikres reell innflytelse med utgangspunkt i prinsippene tidlig involvering, likeverdighet og representativitet. I det aktuelle lovforslaget legges det vide fullmakter til departement og statlige organer uten at kommunal sektor er sikret reell innflytelse på verken utvikling, implementering eller kostnadsnivå til de løsningene vi pålegges å ta i bruk og betale for.

Lovforslaget legger opp til at kommunene og helseforetakene skal bære finansieringen av e-helseløsningene, der plikt til å betale for statlig styrte og utviklede løsninger er pålagt gjennom lov, og der fastsettelse av betalings størrelse i stor grad er opp til departementets frie skjønn. Videre kostnadsutvikling etter 2021 er ikke forutsatt kompensert gjennom bevilgninger i statsbudsjettet. Lovforslaget legger også opp til at kommunene skal betale også for tjenester vi selv ikke har

mulighet til å bruke eller ikke er målgruppe for – og som dermed heller ikke er til nytte for den kommunale tjenesteproduksjonen. Nyutvikling må dekkes innenfor rammene av kommunenes frie inntekter, uten at kommunene gis mulighet til reell innflytelse på hva som skal utvikles eller sikres at kostnadsutviklingen kan dekkes inn gjennom gevinstrealisering. Dette vil på sikt redusere kommunenes handlingsrom for ivaretagelse av andre lovpålagte oppgaver.

Sandnes kommune mener at det prinsipielt må være en statlig oppgave å ha et samlet finansieringsansvar for nasjonal infrastruktur - også innenfor e-helseområdet. Det er først og fremst pasientene som har den største gevinsten av bedre samhandling mellom tjenestene innenfor helsevesenet, og det er viktig å ha dette perspektivet med seg videre. En statlig felles finansiering vil i større grad legge til rette for at dette.

Dersom staten opprettholder betalingsplikt, er det grunnleggende for tilliten til en slik finansieringsmodell at det er direkte sammenheng mellom de tjenestene kommunene bruker og den regningen vi får, og at statlig pålagte merkostnader kompenseres særskilt i rammetilskuddet. Det er prinsipielt krevende at de som betaler for tjenesten ikke har styring med organisasjonen som leverer tjenestene. Teknisk beregningsutvalg blir en svak mekanisme ift å hindre uforholdsmessig kostnadsvekst, og kommunesektoren har også svak påvirkning på foretakets prioriteringer. Dersom tjenestene som utvikles ikke understøtter de kommunale arbeidsprosessene på en god måte, vil ikke kommunene kunne hente ut økonomiske gevinster gjennom effektivisering av egne tjenester.

Det vil være lettere å få oppslutning rundt betaling for de nasjonale e-helseløsningene dersom det legges opp til en modell der kommunene kun betaler for tjenester de faktisk bruker, har nytte av og kan påvirke utviklingen av.

Sandnes kommune vil ellers vise til høringsuttaletelsen fra KS, som vi på alle punkt stiller oss bak.

Bodil Sivertsen
kommunedirektør

Elin Selvikvåg
direktør Helse og velferd

Dette dokumentet er elektronisk produsert og krever ikke signatur.